

Sygn. I C 331/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 stycznia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Słupsku I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Maria Cichoń
Protokolant:	st. sekr. sądowy Beata Cichosz

po rozpoznaniu w dniu 19 stycznia 2016 r. w Słupsku

na rozprawie

sprawy z powództwa A. L.

przeciwko G. P.

o ochronę dóbr osobistych i nakazanie

1. nakazuje pozwanemu G. P. usunięcie trzech kamer zamontowanych na posesji przy ul. (...) w L., tj. dwóch kamer zamontowanych na ścianie budynku mieszkalnego przy ul. (...) oraz kamery zamontowanej w piwnicy w budynku przy ul. (...);
2. oddala powództwo w pozostałej części;
3. zasądza od pozwanego G. P. na rzecz powoda A. L. kwotę 400 zł (czterysta złotych) tytułem zwrotu części kosztów procesu.

Na oryginale właściwy podpis

Sygn. akt I C 331/15

UZASADNIENIE

Powód, A. L., ostatecznie precyzując żądanie na rozprawie w dniu 19 stycznia 2016 roku (k.39), domagał się nakazania pozwanemu G. P. usunięcia dwóch kamer znajdujących się na budynku mieszkalnym przy ulicy (...) w L. oraz tych znajdujących się na klatce schodowej na półpiętrze oraz w piwnicy budynku mieszkalnego przy ulicy (...) w L.. Nadto powód żądał przekazania Sądowi celem zniszczenia nagranych dotychczas materiałów video pochodzących z przedmiotowych kamer.

Na uzasadnienie powód podał, że usytuowanie kamer, w ten sposób, że widoczny na nagraniach jest powód, członkowie jego rodziny oraz odwiedzający powoda znajomi, jak i wejścia do pomieszczeń prywatnych powoda, narusza jego dobra osobiste w postaci prawa do prywatności i ochrony wizerunku i miru domowego. Podnosił, że pozwany, nagrywając jego wizerunek naruszył sferę określonego stanu psychicznego i emocjonalnego, który daje mu

poczucie bezpieczeństwa i prawa do niezakłóconego korzystania z prywatności. Wskazywał też powód, że pomimo licznych wezwań do demontażu tych kamer, nie zostały one przez pozwanego usunięte.

Pozwany, G. P., w odpowiedzi na pozew wnosił o oddalenie powództwa (k. 21 i nast.). Wskazywał, iż przedmiotowe kamery zamontował w obawie o własne i rodziny życie, zdrowie i dla ochrony własnego mienia, przy czym żadna z kamer nie jest skierowana tak, by w jakikolwiek sposób naruszać dobra osobiste powoda. Podnosił też pozwany, że to nie osoba powoda, lecz określone miejsca należące do pozwanego są przedmiotem monitoringu. Jeżeli powód zostanie sfilmowany w danym miejscu, to tylko dlatego, że tam się znalazł z własnej woli, a nie, dlatego, że to właśnie on miał zostać sfilmowany. Wskazał też na skonfliktowanie stron i ich rodzin.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Na posesji przy ulicy (...) w L. obejmującej działkę gruntu nr (...) znajdują się trzy budynki: budynek oznaczony nr (...), składający się z czterech mieszkań do których prowadzą dwie odrębne klatki schodowe, budynek nr (...) i budynek nr (...).

Powód mieszka w lokalu położonym na parterze budynku nr (...). Właścicielem tego mieszkania byli zmarli rodzice K. L.. Postępowanie spadkowe do dziś nie zostało przeprowadzone. W mieszkaniu nad pozwanym mieszka K. P.. Pozwany, G. P. mieszka natomiast w budynku (...), usytuowanym za budynkiem nr (...).

dowód: informacyjne wysłuchanie stron na rozprawie w dniu 19 stycznia 2016 roku –bezsporne, zeznania świadka K. L. protokół rozprawy z dnia 19 stycznia 2016 roku 00:54:01 k.38v., zawiadomienie Starostwa Powiatowego w L. z dnia 3 marca 2015 roku i zmiany ewidencji gruntów i budynków k.32, dokumentacja zdjęciowa k. 31

Pomiędzy stronami i ich rodzinami istnieje od około 2013 roku silny konflikt sąsiedzki. Strony kłócą się ze sobą, wzajemnie znieważają i pomawiają o najróżniejsze naganne zachowania. Zarówno rodzina P. jak i L. obawiają się swoje bezpieczeństwo.

W lutym 2015 roku pozwany G. P. zamontował na posesji przy ulicy (...) w L. trzy kamery. Jedną na frontowej ścianie budynku mieszkalnego nr (...), drugą w piwnicy budynku mieszkalnego nr (...), obok drzwi wejściowych do kotłowni należącej do K. P. i trzecią na półpiętrze klatki schodowej. Kamery mają ruchomą głowicę i można je ręcznie przestawiać. Zapis z tych kamer usuwa się automatycznie po upływie około tygodnia.

W zasięgu kamery zewnętrznej, zamontowanej na frontowej ścianie budynku mieszkalnego nr (...) znajduje się wjazd na posesję, część budynku nr (...) wraz z wejściem do części w której mieszka powód i miejsce postojowe pojazdu pozwanego. Druga kamera, zamontowana nad drzwiami do piwnicy K. P. obejmuje wejście prowadzące do pomieszczeń piwnicznych powoda jak i K. P.. Trzecia kamera umiejscowiona na półpiętrze w budynku nr (...) obejmuje schody prowadzące na drugie piętro, gdzie mieszka K. P. oraz prowadzące do pomieszczeń na strychu. Powód i członkowie jego rodziny nie korzystają ze strychu.

Pozwany nie informował powoda o zamiarze montażu tych kamer jak i nie uzyskał na czynność tę jego zgody. Materiał nagrany z kamer pozwany ogląda w sytuacjach, gdy miały zdarzenia konfliktowe ze stronami.

W późniejszym czasie pozwany zamontował na froncie budynku (...) czwartą kamerę, w zasięgu obserwacji której znajdują się fragment posesji, na którym umiejscowiony jest śmietnik i chlewik pozwanego oraz drzwi garażu powoda.

Powód domagał się demontażu przedmiotowych kamer przez pozwanego. W sprawie mediował dzielnicowy. Prowadzone były także czynności sprawdzające przez Komendę Powiatową Policji w L. wobec zawiadomienia A. L. i K. L. o możliwości popełnienia przestępstwa polegającego na nieuprawnionym uzyskaniu dostępu i rozpowszechnianiu informacji w wyniku montażu urządzeń wizualnych w postaci kamer monitoringu, w dniu 14 lutego 2015 roku na posesji przy ulicy (...) w L..

dowód: informacyjne wysłuchanie stron na rozprawie w dniu 19 stycznia 2016 roku – bezsporne, zeznania świadka K. L. protokół rozprawy z dnia 19 stycznia 2016 roku 00:54:01 k.38v., dokumentacja zdjęciowa k. 31 i k. 33-36, pisma kierowane przez KPP w L. do K. L. i A. L. k. 29 – 30, dokumenty złożone w aktach sprawy Prokuratury Rejonowej w Łęborku 1 (...) tj.: pisma A. i K. L. k. 1-2, dokumentacji zdjęciowej k. 3, protokołu przyjęcia ustnego zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa k. 6,7, notatek urzędowych złożonych na k. 9 - 11, postanowienia o odmowie wszczęcia dochodzenia k. 12, zażalenia A. las i K. L. k. 17-18, odpisu protokołu z dn. 1 czerwca 2015 roku k. - 19, posiedzenia SR w Łęborku w sprawie (...) oraz postanowienia wydanego w tej sprawie z dn. 1 czerwca 2015 roku.

Sąd zważył:

W ocenie Sądu powództwo w znacznej części – po dokonaniu przez powoda korekty żądania w na rozprawie w dniu 19 stycznia 2016 roku (01:19:18,k. 39 akt) – zasługiwało na uwzględnienie.

Powód domaga się w niniejszym postępowaniu ochrony dóbr osobistych.

Zgodnie z art. 24 § 1 kc ten, czyje dobro zostało naruszone cudzym działaniem, może żądać od osoby, która dopuściła się naruszenia, aby ta dopełniła czynności niezbędnych do usunięcia jego skutków, a w szczególności, ażeby złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie.

Roszczenia te jednak przysługują jedynie w sytuacji, gdy naruszenie dóbr ma charakter bezprawny. Przepis art. 24 § 1 kc statuuje bowiem domniemanie bezprawności działania sprawcy naruszenia dobra osobistego. Każde więc naruszenie lub zagrożenie tego dobra należy wstępnie zakwalifikować jako bezprawne. To na pozwanym zatem w tym procesie ciążył obowiązek udowodnienia, że jego działanie nie miało charakteru bezprawnego poprzez wykazanie, że zachodziła jedna z okoliczności wyłączających bezprawność działania, o czym mowa będzie w dalszej części uzasadnienia. Powód natomiast winien wykazać istnienie dobra osobistego i zagrożenie lub naruszenie tego dobra.

W kontekście zarzutów strony pozwanej, wskazać jeszcze należy, iż w okolicznościach faktycznych niniejszej sprawy bez znaczenia jest, że A. L. nie jest właścicielem zajmowanego mieszkania, albowiem zamieszkuje w nim za zgodą osoby, której przysługuje uprawnienie do korzystania z tego mieszkania. Tym samym A. L. ma prawo domagać się ochrony swoich dóbr osobistych, pomimo, że nie jest właścicielem zajmowanego mieszkania.

Istota niniejszej sprawy sprowadzała się zatem do wyjaśnienia, czy montaż i usytuowanie kamer w sposób ustalony w stanie faktycznym tj. obejmujący część elementów nieruchomości wspólnych, z której korzysta powód, jak i tych będących w wyłącznym jego użyciu (drzwi do piwnicy, drzwi do garażu), prowadzi do naruszenia wizerunku powoda, jego prawa do prywatności, nietykalności mieszkania jako dóbr osobistych, chronionych przez art. 23 i 24 kc, dalej czy pozwany wykazał brak bezprawności działania.

Nadmienić przy tym należy, że dla uznania, że doszło do naruszenia dobra osobistego, znaczenie mają kryteria obiektywne, a więc analiza z punktu widzenia rozsądnego człowieka – nie decyduje tu subiektywne przekonanie strony powodowej

Wskazać należy, że przepisy kodeksu cywilnego nie zawiera definicji dóbr osobistych, lecz ograniczają się do stwierdzenia, że dobrami osobistymi człowieka są w szczególności: wolność, wizerunek (...), nietykalność mieszkania (...). Nie budzi przy tym wątpliwości, że wyliczenie dóbr osobistych w art. 23 kc, jest wyliczeniem przykładowym i stanowi katalog otwarty, o czym świadczy użycie wyrażenia „w szczególności”. Orzecznictwo ustaliło istnienie również innych dóbr, w tym prawa do prywatności. Zgodnie z art. 47 Konstytucji RP każdy ma prawo do ochrony prawnej życia prywatnego, rodzinnego, zgodnie zaś z art. 51 ust. 1 Konstytucji nikt nie może być obowiązany do inaczej niż na podstawie ustawy do ujawniania informacji dotyczących jego osoby. Prywatność człowieka obejmuje m.in. zdarzenia związane z życiem rodzinnym, stanem zdrowia, przeszłością, sytuację materialną, kontaktów z innymi ludźmi. Nietykalność mieszkania również stanowi jeden z przejawów prawa do prywatności (art. 50 Konstytucji RP).

Przy czym, pojęcie „nietykalność mieszkania”, należy ujmować szeroko, a więc nie tylko jako mieszkanie w ścisłym tego słowa znaczeniu, ale i również nietykalność lokalu, pomieszczenia, ogrodzonego terenu.

Spełniona jest zatem jedna z przesłanek tj. istnienia dobra osobistego.

Zaktualizowała się także druga przesłanka, bowiem usytuowanie na posesji przy ulicy (...) w L. tych kamer, które swoim zasięgiem obejmują wejście do budynku, w którym mieszka powód, tj. do budynku nr (...), drzwi garażu powoda, drzwi piwnicy, wjazd na posesję i te części nieruchomości wspólnej, z której korzysta również powód narusza, w sensie obiektywnym, dobra osobiste powoda takie jak: prawo prywatności A. L., wizerunku, nietykalności mieszkania. G. P. za pomocą urządzeń monitoringu ma bowiem możliwość obserwowania zachowań powoda i rejestracji zdarzeń z jego życia prywatnego, mających miejsce na terenie nieruchomości wspólnej jak i przeznaczonej do jego wyłącznego użytkowania. Obserwacja i rejestracja zdarzeń z życia prywatnego powoda może wywoływać w nim zakłopotanie i pewien dyskomfort. Niewątpliwie też świadomość ciągłej obserwacji ogranicza swobodę powoda i może wzbudzać jego zaniepokojenie.

Zdaniem Sądu w sprawie zaistniała również trzecia z przesłanek ochrony dóbr osobistych, tj. bezprawność zachowania pozwanego.

Bezprawność stanowi naruszenie chronionych prawem stanów rzeczy oraz oznacza przekroczenie zakreślonej w art. 24 § 1 kc granicy zagrożenia dobra osobistego. W orzecznictwie za bezprawne uważa się każde działanie naruszające dobro osobiste, jeżeli nie zachodzi żadna ze szczególnych okoliczności usprawiedliwiających je, oraz że do okoliczności wyłączających bezprawność naruszenia dóbr osobistych na ogół zalicza się: 1) działanie w ramach porządku prawnego, tj. działanie dozwolone przez obowiązujące przepisy prawa, 2) wykonywanie prawa podmiotowego, 3) zgodę pokrzywdzonego oraz 4) działanie w ochronie uzasadnionego interesu.

Okoliczność, że nie stwierdzono aby zachowanie pozwanego wypełniało znamiona czynu zabronionego, nie oznacza też sama przez się, że działanie to jest działaniem bezprawnym na gruncie prawa cywilnego. Bezspornym jest bowiem, że powód jak i członkowie jego rodziny, nie wyraził zgody na montaż na posesji przedmiotowych kamer, a tym samym nie zgodził się na ograniczenie jego prawa prywatności poprzez obserwację i nagrywanie jego osoby, czy zachowań na terenie wspólnym nieruchomości objętym zasięgiem kamer. Znamienne jest, że domagał się ich demontażu podejmując różne kroki prawne, co poczytać należy także za wyraźny, kategoriyczny sprzeciw wobec takiemu postępowaniu.

W ocenie Sądu, nie może również usprawiedliwiać takiego postępowania pozwanego fakt istniejącego między stronami, czy też między członkami ich rodzin konfliktu i poczucie zagrożenia. W takich sytuacjach pozwany może bowiem zwrócić się o udzielenie ochrony do odpowiednich organów państwowych. Nie można też pomijać, iż brak jest w okolicznościach niniejszej sprawy podstaw do twierdzeń, by zachowania powoda, czy członków jego rodziny, w sposób permanentny zagrażały pozwanemu i jego rodzinie, pomijając już, czy rzeczywiście takowe zachowania występują, jako że więcej jest tu pomówień. Tylko zaś taka sytuacja mogłaby usprawiedliwiać taki sposób usytuowania kamer.

Bezprawności działania pozwanego nie wyklucza też wskazywany przez niego cel założenia monitoringu tj. zapewnienie ochrony mienia jego oraz jego wujka K. P. zajmującego mieszkanie nad mieszkaniem powoda przed ewentualnymi atakami wandalizmu lub kradzieży. Nie negując prawa pozwanego do montażu na własnej posesji kamer, wskazać należy, iż zamontowanie urządzeń monitorujących w celu ochrony własnego mienia winno nastąpić w taki sposób, by obejmowało obszar jego nieruchomości, czy mienia. Takie zaś usytuowanie kamer, które obejmuje też część innego budynku, pozwalając na obserwację życia osób w nim zamieszkujących, czy osób trzecich ich odwiedzających, jak i skierowanie ich również na drzwi do pomieszczeń wyłącznie użytkowanych przez powoda, poddaje w wątpliwość, że celem pozwanego była wyłącznie ochrona własnego mienia.

Stąd, Sąd uznając, że pozwany naruszył bezprawnie dobra osobiste powoda, na podstawie art. 24 kc w zw. z art. 23 kc nakazał pozwanemu usunięcie trzech kamer zamontowanych na posesji przy ul. (...) w L., tj. dwóch kamer

zamontowanych na ścianie budynku mieszkalnego przy ul. (...) oraz kamery zamontowanej w piwnicy w budynku przy ul. (...) (punkt pierwszy sentencji).

Jeżeli natomiast chodzi o kamerę zamontowaną na półpiętrze klatki schodowej w budynku przy ulicy (...), to Sąd uznał, że w tym zakresie nie zachodzi potrzeba ochrony dóbr osobistych powoda. Kamera ta obejmuje bowiem widok osób, które udają się do mieszkania K. P., czy na strych, przy czym powód ze strychu w zasadzie nie korzysta, zatem dobra osobiste powoda w postaci prawa do prywatności, wizerunku nie są naruszane. Dlatego też w tej części powództwo Sąd oddalił. Sąd oddalił również powództwo w zakresie dotyczącym zniszczenia istniejących już nagrań, gdyż nagrania w sposób samoczynny po pewnym okresie zanikają.

Sąd oddalił wnioski dowodowe pozwanego o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka: M. P., Z. P., G. S. i E. P.(k.39). W ocenie Sądu zeznania tych świadków miały zmierzać do wyjaśnienia przyczyn z jakich zamontowane zostały kamery, a więc takich okoliczności, które nie mają znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy.

O kosztach procesu Sąd orzekł w punkcie trzecim wyroku na podstawie art. 100 kpc. Sąd biorąc pod uwagę zakres w jakim strona powodowa wygrała niniejszą sprawę, uznał, że zasadnym będzie podzielenie kosztów procesów ograniczających się do opłaty od pozwu w kwocie 600 zł, w ten sposób, że pozwany ponosi 2/3, a powód 1/3 tych kosztów.

Na oryginale właściwy podpis